

रामेछाप नगरपालिका, रामेछापको
नगर प्रमुख श्री लवश्री न्यौपानेद्वारा प्रस्तुत
आगामी आ.व. २०८१/८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमः

रामेछाप नगरपालिकाका उपप्रमुखज्यू,
नगर सभाका सदस्य-सचिवज्यू तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,
सबै नगरसभा सदस्यज्यूहरू,
तथा रामेछाप नगरपालिकाका सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूः

जनताको नजिकको सरकार, स्थानीय सरकारको रूपमा रहेको रामेछाप नगरपालिकाको प्रमुखको हैसियतले रामेछाप नगरपालिकाको १५ औं नगर सभाको बैठकलाई सम्बोधन गर्न पाउदा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ । यस अवसरमा यहाँहरू सबैलाई हार्दिक स्वागत गर्दै सबै भन्दा पहिले म नेपाल राष्ट्रको गौरव एकता, अखण्डता र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना तथा समग्र मुलुकको शान्ति, प्रगति र उन्नतिका लागि देशमा भएका क्रान्ति, सशस्त्र आन्दोलन तथा जनआन्दोलनहरूमा अमूल्य जीवन अर्पण गर्नु हुने महान सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै मुलुकको लोकतन्त्र प्राप्तीको महान अभियानमा नेतृत्व प्रदान गर्नु हुने हाम्रा वीर पुर्खा तथा अग्रजहरू प्रति उच्च सम्मानका साथ अग्रगामी रुपान्तरणमा यहाँहरूले पुर्‍याउनु भएको अमूल्य योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु ।

देशमा समाजवाद उन्मुख आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरणका लागि राजनीतिक स्थायित्व, सुशासन, विकास र सामाजिक न्याय सहितको समृद्ध नेपाल, सुखी, नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षा पुरा गर्न प्रतिवद्ध भई नेपाली जनताको सुख र समुन्नतीका लागि राज्य प्रति जनताको आशा र भरोसा जगाउने गरी संघीय सरकार र बागमती प्रदेश सरकारले आ-आफ्ना नीति तथा कार्यक्रमहरू ल्याई कार्यान्वयन हुँदै आएको छ । राज्यले लिएको दीर्घो विकास लक्ष्य र स्थानीय आवश्यकता र प्राथमिकतालाई सम्बोधन गर्न संघ तथा बागमती प्रदेश सरकारको सहयोग, समन्वय र सहकार्य अपरिहार्य छ । तसर्थ, नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, संघीय तथा बागमती प्रदेश सरकारले जारी गरेको नीति, कार्यक्रम, कानून तथा मापदण्डहरू एवं स्थानीय स्रोत, साधन र विकासका अन्तरसम्बन्धित विषयहरूलाई आधार लिई रामेछाप नगरबासीहरूको सुख र समृद्धिका लागि रामेछाप नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धीहरू पुरा गर्न संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरेको स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ बमोजिम रामेछाप नगरपालिकाको आगामी आ.व. २०८१/८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम ल्याएको छु ।

रामेछाप नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धीः

दुरदृष्टी (Vision): समुन्नत र समृद्ध रामेछाप नगर निर्माण

ध्येय/लक्ष्य (Mission): शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, पर्यटन र पूर्वाधारः समुन्नत र समृद्ध रामेछाप निर्माणको आधार तयार गर्ने ।

समग्र नीति तथा कार्यक्रमहरु:

- सामाजिक जीवनमा सकारात्मक परिवर्तण ल्याउन सामाजिक सचेतिकरण र सिप क्षमता विकास गरी आम नागरिकलाई असल र सक्षम बनाई विकासको मुल धारमा ल्याउन रामेछाप नगरपालिकाले महिला बालबालिका सहितको लक्षित वर्ग, शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रलाई समेटी सामाजिक विकासलाई पहिलो प्राथमिकता दिने ।
- आम नागरिकको आर्थिक समृद्धि विना नगर समृद्धि असम्भव हुने भएकोले व्यवसायिक उत्पादन र रोजगारीलाई प्रमुख आधार मानी आवश्यकता, औचित्यता र उपयुक्तताका आधारमा कृषि, पशुपन्छी, उद्योग व्यवसाय, सहकारी र राजश्व क्षेत्रका कार्यक्रम संचालन, अनुदान वितरण, राजस्व संकलन र व्यवस्थापन गर्ने ।
- आम नगरबासीको दैनिक जीवनलाई सरल र सहज बनाउदै नतीजामुलक र दीगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न, नगर क्षेत्र भित्रका मुख्य सडकहरु, पुलपुलेसा, भवन संरचना तथा शहरी विकास, बैकल्पिक उर्जा र सञ्चार क्षेत्रलाई स्रोत साधनको उपलब्धता र स्थानीय आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा विनियोजन कुशलता र स्रोत साधन परिचालनमा दक्षता अभिवृद्धि गर्दै नगरको समग्र पूर्वाधार विकासलाई अघि बढाउने ।
- अधुरा र क्रमागत पूर्वाधार विकास आयोजना र कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने ।
- रामेछाप नगर क्षेत्रमा वन, वातावरण संरक्षण, फोहरमैला व्यवस्थापन तथा आगलागी, बाढी-पहिरो, भुकम्प, विभिन्न महामारी जस्ता प्रकोप र विपदबाट आम नगरबासीहरुलाई सुरक्षा र संरक्षण प्रदान गर्ने ।
- रामेछाप नगरपालिका र मातहतका शाखा, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी लगायतबाट चुस्त, दुरुस्त र सेवाग्राहीमैत्री एवं प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह गर्ने प्रवन्ध मिलाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र र विधिको शासनलाई संस्थागत गर्दै आम नगरबासीहरुमा सुशासनको प्रत्याभुति दिने ।

विकास क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु:

१. सामाजिक विकास नीति:

शिक्षा

- विद्यार्थीहरु बाहिरीने क्रमलाई रोकी स्थानीय स्तरमा मै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न विद्यार्थी टिकाउने, सिकाउने र विकाउने कार्यका लागि शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न वडा नं. १ को चण्डेश्वरी माध्यमिक विद्यालयलाई प्रशासकीय केन्द्र मानी आसपासका विद्यालयहरुलाई समेत मिलाई सुविधा सम्पन्न मेघा विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ । साथै अन्य सम्भावित वडाहरुमा समेत मेघा विद्यालयको अवधारणा लागू गर्दै लगिनेछ ।
- कक्षा ५ र ८ को शिक्षाको गुणस्तर मापन गर्न नगरस्तरीय परीक्षा संचालन गरिनेछ ।
- बालबालिकाहरुको सहज पहुचमा विद्यार्थी भर्ना दर उपस्थिति दर एवं उत्तीर्ण दरमा अभिवृद्धि तथा कक्षा छाड्ने दर र कक्षा दोहोर्याउने दरमा कमी ल्याउने प्रकृतिका विद्यार्थी प्रोत्साहन शैक्षिक कार्यक्रमहरु, निःशुल्क पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति, दिवा खाजा र सेनेटरी प्याड सुविधालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरपालिका अन्तर्गत सञ्चालित सम्पूर्ण शैक्षिक संस्थाहरुको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न तथा अगामी शैक्षिक सत्रमा योजना अनुसार कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्न नगर शिक्षा योजना बनाईनेछ ।
- विद्यालयमा "साथीबाट सिक्ने साथीलाई सिकाउने" प्रणालीलाई प्रोत्साहन गर्दै ट्राफिक सचेतना, स्वस्थ जीवन, तत्काल उपचार विधि, वातावरण तथा सरसफाई, विपद जोखिमबाट बच्ने उपाय तथा घरायसी कामकाजमा

सकेको सहयोग गर्ने जस्ता नैतिक शिक्षा र दैनिक जीवनसँग सम्बन्धित विषयमा दश वर्ष माथिका विद्यार्थीलाई सम्बद्ध निकायको सहकार्यमा सिप तथा प्रशिक्षण प्रदान गरिने छ ।

- विद्यालय तहको तथ्यांकको अद्यावधीकरण र सूचना तथा अभिलेखलाई डाटावेस तयार गरी व्यवस्थित रूपमा प्रतिवेदनका साथै शिक्षण सिकाईका लागि शिक्षकहरूमा सूचना तथा प्रविधिको प्रयोग सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान र सीप प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नमूना विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम र प्राविधिक शिक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- विद्यालय स्तरीय पाठ्यक्रम संरचना अनुसार आधारभूत तहकालागि क्रमशः स्थानीय विषयको पाठ्यक्रम परिमार्जनका साथै पठनपाठनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि केन्द्रित शैक्षिक कार्यक्रमहरू विशेष गरी शैक्षिक सामाग्री, विज्ञान प्रयोगशाला, सूचना तथा प्रविधि प्रयोगशाला र पुस्तकालय व्यवस्थापन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालयमा अध्ययनरत बालबालिकाहरूको बाल मस्तिष्क सिर्जित प्रतिभाहरूलाई सम्मान र प्रोत्साहनका लागि प्रतिभा पहिचान प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उच्च सिकाई उपलब्धीमा सुदृढीकरण योजना र शिक्षण सिकाई कार्यमा समय बिताउने सूधार योजना निर्माण र सो को कार्यान्वयनका लागि विद्यालय र शिक्षक प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उच्च शिक्षा तथा प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि शैक्षिक सहायता कार्यक्रमको निरन्तरता गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्रका द्वन्दपिडित जेहन्दार बालबालिकाहरूलाई शैक्षिक प्रोत्साहन कार्यक्रमको निरन्तरता दिइनेछ ।
- व्यवहारिक र व्यवसायिक शिक्षालाई जोड दिदै एक्काईसौं शताब्दीका बालबालिकाहरूको रुची र आवश्यकतालाई क्रमशः सम्बोधन गर्नका लागि आधारभूत तह देखि माध्यामिक तह सम्मकालागि अंग्रेजी माध्यमको पठनपाठनलाई विस्तार गरिनेछ ।
- विद्यालय भौतिक र शैक्षिक पूर्वाधार विकास तथा शिक्षकको पेशागत क्षमता विकासका लागि संघ र प्रदेशस्तरीय शैक्षिक निकायहरू एवं गैर सरकारी संस्थाहरूसँगको आपसी समन्वय, साझेदारी र सहकार्यको संस्कृतिलाई कायम राखीनेछ ।
- विद्यालय अनुगमन र सुपरिवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी र नतिजामुलक बनाउन संयुक्त एकीकृत अनुगमन संयन्त्र परिचालन गरिनुका साथै डिजिटल अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- राष्ट्रका लागि खेलकुद स्वास्थ्यका लागि खेलकुद नारालाई सार्थकता प्रदान गर्न महिला, पुरुष, किशोर किशोरीहरूको सहभागीतामा विभिन्न खेलकुदका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालय स्तरीय खेलकुद गतिविधि संचालनको लागि राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शिक्षकको पेशागत विकासका साथै पाठ्यक्रम मुल्याङ्कन सम्बन्धि पुनर्ताजगी तालिमको सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालयका अती विपन्न विद्यार्थीहरूलाई पठनपाठनमा नियमितता गराउनको लागि विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- सुत्केरी विदा लिई वसेका शिक्षकहरुको ठाँउमा वैकल्पिक शिक्षकको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आवसीय विद्यालय निर्माण गर्न संघ तथा बागमती प्रदेश सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- समय र परिवेश अनुसारको दक्ष जनशक्ति शिक्षा क्षेत्रमा भित्रयाउन पुराना शिक्षकहरुलाई स-सम्मान विदाई गरी नयाँ जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित उच्च शिक्षा अध्यापन हुने क्याम्पसहरुलाई संस्थागत विकासका लागि आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या न्युन भएमा विद्यालयहरुलाई नजिकको विद्यालयमा गाभिने र शिक्षण पेशालाई मर्यादित र तथा गुणस्तरीय बनाउन समय सापेक्ष तालिमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- आदिवासी, जनजाती तथा लोपोन्मुख जातजातीहरुको भाषा, धर्म, संस्कृती, संस्कार, रितीरिवाजको संरक्षण र संवर्धन गर्दै हायु जातिको बसोवास रहेको स्थानका विद्यालय स्तरमा हायु भाषालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नगर अनुदानमा कार्यरत शिक्षकहरुलाई शिक्षण पेशा प्रति प्रेरित गराउन एवं निजहरुको मनोबल उच्च राख्न समय सापेक्ष पारिश्रमिक उपलब्ध गराईने छ ।

स्वास्थ्य

- साँघुटार स्वास्थ्य चौकीलाई नगर अस्पतालको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रमका लागि संस्थागत सुत्केरी सेवा विकास गर्न सवै बर्थिङ सेन्टरहरुलाई व्यवस्थित गरिनुका साथै गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरुका लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- जिल्ला अस्पताल रामेछापमा विशेषज्ञ चिकित्सक सेवा र आँखा सेवाको लागि निरन्तरता दिइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक समाजको सम्पत्ति भएकोले वहाँहरुको हेरचाहमा परिवार र समाजको भूमिकाबारे नीतिगत व्यवस्था मिलाई वहाँहरुलाई यस नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सार्वजनिक सेवामा प्राथमिकता र सहूलियत प्रदान गर्नुका साथै जेष्ठ नागरिकसँग मेयर, कार्यक्रम अन्तर्गत जेष्ठ नागरिक सम्मान, स्वास्थ्य परीक्षण र औषधी उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- वडा नं. ७ सुकाजोरको नागरिक आरोग्य केन्द्रमा योग, ध्यान तथा थेरापी सेवा सहितको सेवा संचालनको लागि जनशक्ति समेत व्यवस्था गरिनेछ ।
- सवै बालबालिकाहरुलाई पूर्ण खोपको सुनिश्चितताका लागि खोप सेवाको गुणस्तर तथा कभरेजमा बृद्धि गरिनेछ ।
- गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरु तथा बालबालिकाहरुको पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउन बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यक्रम बमोजिम सुनौला हजार दिन कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइनेछ । पूर्ण पोषणयुक्त स्वास्थ्य संस्थाहरु घोषणका लागि आवश्यक तयारी गरिनेछ ।
- नगरका सवै वडाहरुमा सर्वशुलभ स्वास्थ्य सेवा पुऱ्याउन नियमित आयुर्वेद सहित एकिकृत घुम्ति स्वास्थ्य शिविरको आयोजना गरिनेछ ।
- किशोर किशोर मैत्री स्वास्थ्य संस्था विस्तार तथा सूर्तिजन्य पदार्थ रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा बर्षभरी पुग्नेगरी निःशुल्क वितरण गरिने तथा अत्यावश्यक औषधीहरूको उपलब्धतालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रम निरन्तरता दिइनेछ ।
- ६० बर्ष उमेर पूरा भएका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूलाई सम्मानजनक विदाईको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधारहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरूका लागि मापदण्ड अनुसार भवन निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

महिला तथा बालबालिका

- हिंसा पिडित महिलाहरूको लागि निशुल्क कानूनी तथा मनोसामाजिक परामर्श सहितको सेवा प्रदान गरी पारिवारिक तथा सामाजिक पुनः मिलन नहुञ्जेलसम्म आवश्यक संरक्षण गरिनेछ ।
- लैङ्गिक हिंसा न्युनिकरणका लागि विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरि सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी टोल, बस्ती तथा समुदाय स्तरमा सचेतना अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- लैङ्गिक हिंसा विरुद्धका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दिवसहरूमा समय सापेक्ष सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी महिला हक अधिकारका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय साझा सवालका विषयमा छलफल बहस ,तथा अन्तरक्रिया गरिनेछ ।
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट परीक्षण गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनलाई निरन्तरता दिदै वडास्तरको आवधिक लगानी योजना र नगरस्तरमा विषयगत शाखाको वार्षिक लगानी योजना बमोजिमका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको ज्ञान, सीप र अनुभवको प्रयोग गरी कार्यक्रम सञ्चालन तथा आवश्यक सामाग्री वितरण गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य परिक्षण, सीप विकास तालिम तथा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिलाहरूको आयआर्जनमा बृद्धि गर्नका लागि व्यवसायिक सीप विकास तालिम सञ्चालन गरी महिला सशक्तीकरणमा सहयोग पुर्याइनेछ ।
- किशोरीहरूको लागि आत्म रक्षा तालिम सञ्चालनका लागि श्रोत व्यक्ति तयार गरी विद्यालयस्तरमा तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- समुदाय प्रहरी साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरी सामाजिक सचेतिकरणमा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- बाल कोषमा रकम जम्मा गरी आमा बाबु विहिन तथा आर्थिक रुपमा विपन्न बालबालिकाहरूका लागि शिक्षामा लगानी गरिनेछ ।
- बालश्रम न्यूनिकरणका लागि सचेतनामूलक अभियानका साथै सरोकारवाला व्यवसायी, रोजगारदाता, होटल, नगरउद्योग वाणिज्य संघ, शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२. आर्थिक विकास नीतिहरु:

पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास

- यस नगरपालिकालाई दुध तथा दुग्ध पदार्थमा आत्मनिर्भरताको लागि व्यवसायिक भैसीं प्रवर्द्धन कार्यक्रम मार्फत् **दही मही खाऔं, कोल्ड ड्रिक्स भगाऔं** अभियान संचालन गरिनेछ ।
- पशुबाट मानिस र मानिसबाट पशुमा सर्ने जुनोटीक रोग रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि सामुदायिक तथा घरपालुवा कुकुर/विरालोहरुमा निःशुल्क खोप तथा बन्ध्याकरण शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- व्यवसायिक पशुपन्छी पालक कृषकहरुलाई पूर्वाधार विकासको लागि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- पशुपन्छीको उपचारको लागि आवश्यक पर्ने औषधी खरिद गरी वडा प्राविधिक मार्फत निःशुल्क वितरण तथा पशुपन्छी उपचार सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पशुपन्छीको रोग पहिचान गर्न रामेछाप नगरपालिका पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास शाखामा प्रयोगशाला स्थापना गरी पशुपन्छीको उपचार तथा रोग पहिचानको लागि आवश्यक प्रविधिको विकास गरिनेछ ।
- पशुपन्छीहरुमा लाग्ने महामारी (संक्रमण) रोग नियन्त्रणको लागि रोग निरोधक खोप निःशुल्क गरिनेछ ।
- परम्परागत निर्वाहमुखी पशुपन्छीपालन पेशालाई व्यवस्थित तथा व्यवसायिककरणको लागि व्यवसायिक फर्म, समुह तथा अगुवा कृषकहरुलाई व्यवसायिक अभिमुखिकरण तालिम प्रदान गरी प्राविधिक ज्ञान, सिपको विकास गरिनेछ ।
- आवश्यक स्थानहरुमा मागको आधारमा पशु स्वास्थ्य तथा परजिवी नियन्त्रण शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- पशुधन सुरक्षाको लागि व्यवसायिक फर्महरुको पशुपन्छी निःशुल्क विमा गरिनेछ ।
- पशुपन्छीको आहारा सुधारको निमित्त उन्नत जातका भुँई तथा डालेघाँसको बीउ/बिरुवाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- पोषणमैत्री स्थानीयतह घोषणाको लागि गोठ देखि ओठसम्म स्वच्छ र स्वस्थ दुध, फुल र मासु उत्पादनको लागि आवश्यक पुर्वधारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- भेटेरीनरी सेवालाई सरल र ग्रामिण जनताको पहुँचमा पुऱ्याउन सबै वडामा सेवा केन्द्र विस्तार गरिनेछ ।
- पशु प्रजनन तथा नश्ल सुधारका लागि प्रकृतिक तथा कृत्रिम गर्भाधानको व्यवस्था गरिनेछ ।

कृषि विकास

- माटोको दीगो उर्वराशक्ति बृद्धि गर्न प्राङ्गारिक मल र गड्यौला मलको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्दै रसायनिक मल न्यूनीकरणका लागि स्थानीय सहकारी र बागमती प्रदेश र स्थानीय सरकारको सहयोगमा प्राङ्गारिक मल उत्पादन कारखाना स्थापना र संचालन गरिने छ ।
- राष्ट्रिय कृषि नीति अनुरूप रामेछाप नगरपालिकामा रहेका किसानहरुको किसान सूचीकरण गरी कृषक परिचय पत्र वितरणको लागि प्रकृया अघि बढाईनेछ ।
- सिंचाई नभएका सुख्खा क्षेत्रमा आकाशे पानी संकलनको लागि प्लाष्टिक पोखरी तथा सिमेन्टेड पोखरी निर्माण गरि सिंचाईको व्यवस्था गरिने छ ।
- खाद्यान्न, फलफुल, तरकारी, मसला र पशुपालनको व्यवसायिक उत्पादनका लागि पकेट छेत्र विकास गर्न यस नगरपालिकाको वडा नं.१ मा कफी, चिया, अदुवा, बेसार लगायतका मसला खेती, वडा नं.२ मा माहुरी पालन र तरकारी खेती, वडा नं.३ मा धान र माछा, वडा नं.४ र ५ मा दलहन गेडागुडी र बाख्रा पालन वडा नं.६ र ७ मा

जुनार र तरकारी खेती, वडा नं.८ मा कुखुरा पालन तथा तरकारी खेती र वडा नं.९ मा बंगुर र बाख्रा पालन व्यवसाय गर्ने गरी स्रोत साधनले भ्याए सम्म सार्वजनिक नीति साझेदारी नीति बमोजिम प्राथमिकताका साथ समुदायमा आधारित एक वडा एक कृषि उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

- फलफूलको उत्पादन वृद्धि तथा परनिर्भरता न्युनिकरणको लागि नमुना फलफूल बगैचा व्यवस्थापन तथा क्षेत्र विस्तार गरिने छ ।
- बेरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरूलाई व्यवसायीक तरकारी खेतीमा युवा लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- खाद्यान्न, तरकारी तथा फलफूल बाली उत्पादन वृद्धि गर्न माटो सुधारको लागि कृषि चून वितरण गरिनेछ ।
- खाद्य पोषण सुधारको निम्ति साना किसानहरूलाई करेशाबारी, मौसमी तथा बेमौसमी तरकारीको मिनिकिट, प्लाष्टिक मल्चिङ तथा थोपा सिंचाई वितरण गरिने छ ।
- खाद्यान्न बाली, तरकारी बाली तथा फलफूल बालीमा लाग्ने विभिन्न रोग किरा रोकथाम गर्न आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा तथा विषादीको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- कृषि उत्पादनमा सहज, सरल र कम उत्पादन लागतमा कृषिमा आधुनिकीकरण गर्न कृषि यान्त्रिकरणको व्यवस्था गरिने छ ।
- खाद्यान्न बालीको बीउ उत्पादनको लागि कृषक समूहमार्फत बीउ उत्पादन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ।
- स्थानीय रैथाने बालीहरूको संरक्षण, संवर्द्धन तथा प्रवर्द्धनका साथै जुनार जुस, दलहन गेडागुडी लगायतका खाद्य सामग्रीको उत्पादन र बजारीकरणमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्रको समग्र कृषि क्षेत्रको तथ्याङ्कको लागि नगर कृषि प्रोफायल तयार गरिने छ ।
- साँघुटारमा मत्स्यसपालन व्यवसाय प्रवर्द्धन र वडा नं. २ मा मीरी स्रोत केन्द्र स्थापना गरी संचालनमा ल्याइनेछ । साथै उपयुक्त स्थानमा मिनी संकलन केन्द्र निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

राजश्व, उद्योग तथा सहकारी

- स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने जुनार, आरु, खुर्पाने जस्ता फलफूल, अन्नबाली र जडीबुटीबाट मदिरा उत्पादनका लागि कानून निर्माण गरी ब्रान्डिङ र बजारीकरणका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
- रामेछाप नगरपालिकाको सवै वडाहरूमा आवश्यकता अनुसार मेड मोडलमा नयाँ उद्यमी सृजना गर्ने तथा पुराना लघु उद्यमीहरूको स्तरोन्नती कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- नयाँ उद्यमी तथा पुराना उद्यमीहरूको उत्पादन वृद्धिका लागि उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ ।
- रामेछाप नगरपालिका र लुम्बिनी पोलिटेक्नीक ईन्स्टिच्यूट प्रालि बुटवल रूपमन्देहीसँगको लागत साझेदारीमा कुक (कफी बनाउने सहित) हाउस वाइरिड, फाइवर झोला बुनाइ र चुरा पोते बनाउने सीप विकास तालिम संचालन गरिनेछ ।
- रामेछाप नगरपालिका र वागमती प्रदेश सहकारी संघको लागत साझेदारीमा सहकारी सञ्चालनहरूको क्षमता अभिवृद्धि र सहकारी ब्यवस्थापकहरूको कार्यदक्षता विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- जिल्ला सहकारी संघ/जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ र जिल्ला कृषि सहकारी संघहरूको समन्वयमा सहकारी अनुगमन टोली गठन गरी निस्कृय सहकारीहरूको विवरण तयार गरिनेछ ।

- वडा सचिव र वडाका सहायक कर्मचारीहरूलाई राजश्वको शुत्र सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरी राजश्व असुलीमा अझ प्रभावकारी बनाईने छ ।
- चालु आ.व. २०८१/८२ देखि व्यवसाय दर्ता सफ्रटवेयर मार्फत गरिनेछ । सबै वडा कार्यालय र नगरपालिकामा राजश्व शुत्र सफ्रटवेयरबाट कार्य संचालनमा निरन्तरता दिइनेछ ।

३. पूर्वाधार विकास समिति:

- रामेछाप नगरपालिकाको गौरवको आयोजनाको रूपमा रहेको "हिलेपानी-चाम्बोट-च्यास्कु-कोलञ्जोरघाट" सडक स्तरोन्नतीको लागि संघीय सरकार तथा बागमती प्रदेश सरकारबाट कुनै सहयोग प्राप्त नभएतापनि क्रमागत आयोजनाको रूपमा उक्त सडक स्तरोन्नतीको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाईने छ ।
- नगरको केन्द्रदेखि वडा कार्यालयसम्मका सबै सडक स्तरोन्नती गरी कालोपत्रे गर्न संघ तथा बागमती प्रदेश सरकारसँग समन्वय र सहयोगका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- वडा नं. ६ को लामसाडडाँडामा बुद्ध मुर्ति स्थापना तथा बुद्ध पार्क निर्माण गर्नुका साथै यस क्षेत्रमा रहेका शहिद गंगालाल तथा पुष्पलालको जन्मस्थल, ताराखसे पोखरी, भालुखोप भ्युटावर, विटार पार्क, केवलेश्वर महादेव मन्दिर, वालकन्या मन्दिर, बावियाखर्क, महाकाली मन्दिर, मुडाजोर, ल्याडल्याड भिमसेनस्थान मन्दिर, तिल्केस्थान गढी, गणेशटार हुदै कालीकादेवी किरातेश्वर मन्दिर, लहरेनी थलहरी डाँडा, वडा नं. ४ को घुमाउने पोखरी पिक्रिक स्थल र मनकामना मन्दिर एवं वडा नं. ५ को सिद्ध ठाकुर मन्दिर लगायतका धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र तथा पूर्वाधारहरूको संरक्षण, प्रवद्धन तथा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- नगर गौरवको सडकको रूपमा दोस्रो प्राथमिकतामा रहेको "देउराली- गोठगाउँ-वाँकीमैरी-साघुटार सडक" स्तरोन्नती कार्य संघीय सरकारसँगको साझेदारीमा गर्ने गरी निरन्तरता दिईने छ ।
- बागमती प्रदेश सरकारसँगको साझेदारी र समन्वयमा मानेडाँडा सिमन्ती राताटार हर्देनी मरिणघाट सडक र साउने बोलडबोलड-वरबोटे सडक स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- लिखु करिडोर-पाल्ने-रखालबारी-राताडाडा, १ नं. वडा कार्यालय सडक, च्याउकेठाडी-गाईटार-भालुखोप सडक, चामबोट-भालुखोप-ओखेनी-मगर चिलाउने-कुशवसेरी सडक, ओखेनी-फलाटे सडक स्तरोन्नतीका लागि संघीय सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- रामेछाप नगरपालिकाको केन्द्र, रामेछाप बजार जोड्ने तथा अन्य मुख्य सडकहरूको मर्मत सम्भार र स्तरोन्नती गरी सञ्चालनको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- भवन संहितालाई स्थानीय सिप र प्रविधि अनुकूल परिवर्तन गरी विपद प्रतिरोधी दिगो शहरी विकास तथा प्रवलीकरण गरी शहरी जीवनस्तरमा सुधार ल्याइने छ ।
- कार्यालयको मुख्य प्रशासनिक भवन माथि तला थप गरी आधुनिक सभाहल तथा कार्यालय सञ्चालनार्थ नपुग कोठा व्यवस्थापन गरी सेवा प्रवाहका लागि कार्यालयबाट एकिकृत शाखा संचालनको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- वडा नं. ७, ८ र ९ का रामेछाप बजार आसपासका बस्तीहरू जोड्ने सडक पूर्वाधारहरू ढल व्यवस्थापन, बिजुली, खानेपानी, पार्क, प्रतिक्षालय सहितको एकीकृत शहरी पूर्वाधार निर्माण गरी वस्ती विकास गर्न संघ तथा बागमती प्रदेश सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।

- सिंचाई सम्भावना भएका लिखु र सुनकोशी नदी, फलाटेखोला, देउरालीखोला लगायतका नदी खोला आसपासका सुख्खा ग्रस्त क्षेत्र र अन्य अत्यावश्यक स्थानमा एकिकृत सिंचाई व्यवस्थापनका लागि संघ तथा बागमती प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिने छ ।
- स्थानीय आवश्यकता, सम्भाव्यता र मागका आधारमा उचित स्थानमा नगर रिडरोड, बैकल्पिक सडक, झोलुङ्गे पुल तथा सुनकोशी नदीमा हर्दानी, विर्ता र धनेघाटमा पक्की पुल निर्माणको साथै पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक स्थानमा सुख्खा झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
- नगर तथा वडा समितिबाट प्राथमिकता भै आएको टोलबस्तीस्तरका सडक, खानेपानी, सिंचाई, हाटबजार, मठ मन्दिर लगायतका पूर्वाधारहरूको मर्मत सम्भार गरी सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइने छ ।

४. बन वातावरण र विपद् व्यवस्थापन समिति:

- जंगली जीवजन्तुको संरक्षण र हरियाली प्रवर्द्धन गर्न भई रहेको वन जंगलको संरक्षण, डिभिजन वन कार्यालयसँगको सहकार्यमा वृक्षारोपण कार्यक्रम तथा सडक पूर्वाधारको स्तरोन्नती गर्दा अनिवार्य रूपमा सडकको दायाँ वायाँ उपयुक्त स्थानहरूमा वृक्षारोपण गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्रका सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाहरूको एकिकृत गरी खोजी र संरक्षण गरिनेछ ।
- समुदायस्तरमा "सामुदायिक वन फलाउने छ धन" अभियान सञ्चालन गरी जल, जमिन, जंगल, जडिवुटी, जनावर र जैविक विविधता संरक्षण गर्न पहल गरिने छ ।
- सडक पूर्वाधार स्तरोन्नती गर्दा वातावरण विनास र भू-क्षय नहुने गरी सजगता अपनाईने छ ।
- वातावरण संरक्षणका लागि डिभिजन वन कार्यालय रामेछाप, सामुदायिक वन तथा वातावरण संरक्षणमा सरोकार राख्ने अन्य संघ संस्थासँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।
- वन डडेलो लगायतका आगलागी, बाढी पहिरो, रोकथाम गरी आर्थिक तथा सामाजिक क्षती कम गर्न तथा फोहोरमैला र अन्य विपद् व्यवस्थापनका लागि समुदाय स्तरमा जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन र प्रचार प्रसार गरिनुका साथै अनाधिकृत रूपमा वन डडेलो लगाउनेहरूका पहिचान गरी नीजहरूलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही र दण्ड सजाय गरिनेछ ।
- आगलागी, बाढी पहिरो तथा भूकम्पीय जोखिम क्षेत्रको पहिचान गरी त्यस क्षेत्रका वासिन्दाहरूलाई विशेष सावधानी अपनाउन सतर्क रहन तथा विपद्मा अपनाउनु पर्ने सुरक्षा व्यवस्थाका बारेमा सचेतीकरण र आवश्यक उद्धार, राहतको प्रवन्ध मिलाईने छ ।
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई व्यवस्थित गरी स्रोत साधनको प्रवन्ध मिलाईने छ ।
- बजार क्षेत्रमा ढल निकास तथा नाला व्यवस्थापन गर्दै संकलित फोहोरलाई फोहोर व्यवस्थापन केन्द्र भोर्लेमा संकलन, विसर्जन, पृथकीकरण र नष्ट तथा पुनःप्रयोग गर्ने प्रवन्ध मिलाईने छ ।
- फोहोरलाई स्रोतमा नै न्यूनीकरण गर्ने अभियान संचालन साथै "जसले गर्छ फोहर-उसले तिर्छ मोहर" भन्ने नारा सहित फोहरको मात्रा हेरी "शुल्कमा आधारित फोहोर संकलन र व्यवस्थापन"को प्रवन्ध मिलाईने छ ।
- विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल राहत उद्धार र स्वास्थ्योपचारको लागि संघ, बागमती प्रदेश सरकार र अन्य सरोकारवाला निकाय र नीजि क्षेत्रसँग समन्वय गरी आवश्यकता अनुसार एम्बुलेन्स, दमकल, डोजर, स्काभेटर,

हेलिकप्टर लगायतका साधनको व्यवस्था मिलाई आपतकालिन उद्धार तथा प्रतिकार्य प्रणालीको व्यवस्था मिलाईने छ ।

- विपदबाट प्रभावित घर परिवारलाई तत्कालको खानपिन र बसोबास व्यवस्थापनको लागि नगरले खाद्यान्न र उचित आर्थिक सहायताको व्यवस्थापन गर्दै दीगो बसोबास व्यवस्थापनको लागि विपदबाट प्रभावित संरचनाहरूको पुनः निर्माण तथा पुनः स्थापना गर्न नगर विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति हुदै संघ र बागमती प्रदेश सरकार समक्ष कार्यविधि बमोजिम नगरले बेहोर्नु पर्ने हिस्साको प्रतिवद्धता सहित राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण मार्फत अनुरोध गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- बागमती प्रदेश सरकारको सहयोगमा "संरक्षित जलाधार, समुन्नतिको आधार" भन्ने नारा सहित जैविक, भौतिक तथा मानवीय दृष्टीले जोखिमपूर्ण जलाधार क्षेत्रहरूको संरक्षण र व्यवस्थापन गरिने छ ।
- प्लाष्टिकजन्य पदार्थहरूबाट बजार क्षेत्र, सडक छेउछाउ, ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पुरातात्विक सम्पदा तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा बढ्दो प्रदुषण नियन्त्रणका लागि "प्लाष्टिक शुन्य रामेछाप नगरपालिका" अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- सुख्खा ग्रस्त क्षेत्रमा समुदायको अगुवाईमा "एक टोल-एक पोखरी" अभियान र वनक्षेत्रमा मुहान संरक्षण तथा पोखरी निर्माण गरी पर्यावरण र जंगली पशुपन्छी संरक्षणका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- जलउत्पन्न विपद तथा नदी कटानका कारण जोखिममा परेका बस्ती तथा कृषियोग्य जमिनको संरक्षण गर्न तटवन्ध निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकास समिति

- रामेछाप तथा साँघुटार बजारका साथै अन्य बजार क्षेत्रमा स्रोत साधन र आवश्यकताका आधारमा सिसी टिभी जडान गरी बजार क्षेत्रमा हुने अपराधिक कृत्याकलापमा नियन्त्रण र सुरक्षा व्यवस्थाको प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- रामेछाप नगरपालिकाको सातौँ नगरसभाबाट स्वीकृत कर्मचारी संगठन संरचना र दरवन्दी विवरण पुनरावलोकन गरी कार्यालयको कार्य वोज्ज र सेवाको प्रकार बमोजिम नयाँ दरवन्दी सृजना गरी सोही अनुसार पदपूर्ति तथा दरवन्दी मिलान गरिनेछ ।
- सकारात्मक सोचको विकास एवम् स्वस्थ र नैतिकवान समाज निर्माण गर्न, "आफुलाई सकारात्मक राखौँ (आ.स.रा)" भन्ने नारा सहित सार्वजनिक प्रशासन, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र सामाजिक विकासको क्षेत्रमा योग ध्यान र स्वजागरणका मौलिक र बैज्ञानिक पद्धतिलाई मूल प्रवाहीकरण गरिने छ ।
- तीनै तहको प्रशासनिक कार्यात्मक अन्तरसम्बन्ध समृद्ध तुल्याई सेवा प्रवाहलाई थप सहज, सुलभ र सरल बनाईने छ ।
- योजना तर्जुमा देखि कार्यान्वयन सम्म विषयगत समितिलाई क्रियाशिल बनाई नतिजामुलक र दीगो विकास लक्ष्य हासिल गरिने छ ।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको प्रशासनिक अन्तर सम्बन्ध र साझेदारीलाई सुदृढ गर्दै सेवा प्रवाहको न्यूनतम मापदण्ड र कानूनका ढाँचामा एकरूपता ल्याई दैनिक सेवा प्रवाह र न्यायिक निरुपण प्राणालीमा सुधार ल्याईने छ ।

- सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त, छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाउन सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरिने छ।
- भ्रष्टाचार विरुद्धको अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धता एवं राष्ट्रिय रणनीतिक योजना बमोजिम सेवा प्रवाह र विकास निर्माण कार्यमा भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशिलताको नीति लिदै सञ्चालित क्रियाकलापमा प्रचलित कानून बमोजिम विधि र प्रक्रिया नपुगेको र गलत मनासायले नगरपालिकामा हानी नोक्सानी पुऱ्याएको पाईएमा संलग्न सबैलाई कानून बमोजिम कार्यवाहीको प्रक्रिया अघि बढाइने छ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरु,

नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनले निर्देश गरे बमोजिम संघ तथा बागमती प्रदेश सरकारको नीति र प्राथमिकता एवम् रामेछाप नगरपालिका भित्रका सबै राजनीतिक दलहरु, सरोकारवाला स्थानीय उद्योगी, व्यापारी, सञ्चारकर्मी, समाजसेवी, बुद्धिजिवी, शिक्षक, अभिभावक, अग्रज महिलाहरु तथा विभिन्न संघ, संस्थाहरुसँगको व्यापक छलफल राय परामर्श र पृष्ठपोषण लाई आधार मानी उपलब्ध श्रोत साधनको उच्चतम प्रयोग गर्दै स्थानीय आवश्यकता र प्राथमिकताको सम्बोधनबाट आम नगरबासीहरुको सुशासन, विकास र समृद्धीको आकांक्षालाई पूरा गर्न आफ्ना कार्यशैली र कार्य प्रणालीलाई थप चुस्त, दुरुस्त र नागरिकमैत्री बनाउने उदेश्यका साथ मैले यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याएको छु । पर्याप्त श्रोत साधनको अभाव, भौगोलिक विकटता, सुख्खाग्रस्त क्षेत्र र अत्याधिक मागका कारण सबैको माग र आकांक्षालाई यो नीति तथा कार्यक्रमले समेट्न सकेको छैन । मानवीय इच्छा चाहना र विकास कहिले पुरा नहुने विषय हो । राजनीतिको आमूल परिवर्तन एउटा राजनीतिक सम्झौताको दस्तावेजबाट हुने तर विकास निर्माण एउटा सम्झौता भन्दा पनि बहुआयामिक, जटिल र निरन्तर चलिरहेने प्रक्रिया भएकोले जनचाहना, जनहित र जनआकांक्षालाई क्रमशः सम्बोधन गर्दै समृद्ध रामेछाप निर्माणको आधार तय गरिनेछ ।

अन्त्यमा, रामेछाप नगरको विकास र समृद्धिमा चासो राख्दै यो नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउने सबै राजनीतिक दलहरु, महिला, स्थानीय उद्योगी, व्यापारी, बुद्धिजिवी, समाजसेवी, सञ्चारकर्मी संघ संस्थाहरुका साथै सम्पूर्ण रामेछाप नगरसभा सदस्यहरु तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद, जय नेपाल ।

लवश्री न्यौपाने

प्रमुख, रामेछाप नगरपालिका, रामेछाप